МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан
_____ доц. А.В. Стасишин
«28» серпня 2020 р.

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

галузь знань ____07 «Управління та адміністрування»_____
спеціальність _072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма: __«Фінанси, митна та податкова справа»____
освітній ступінь _____бакалавр_____
форма навчання _____денна_____

ЛЬВІВ – 2020

Робоча програма з навчальної дисципліни «Фінанси» для студентів, які навчаються за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 72 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр денної форми навчання – 30 с.

Розробник:
Шушкова Ю.В., доцент кафедри фінансового менеджменту, к.е.н., доцент

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол № 1 від "27" серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
фінансового менеджменту _____ проф. Ситник Н.С.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу
Протокол № 1 від "28" серпня 2020 року

ЗМІНИ
до робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (*перезатвердження робочої програми)*	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2020-2021	Відповідно до регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі від 31.08.2020р., починаючи з 01.09. 2020р. лекції з навчальної дисципліни «Фінанси» проводяться онлай із використанням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	27.08.2020 р. № 1	
2020-2021	Відповідно до розпорядження Про організацію освітнього процесу на факультеті управління фінансами та бізнесу із застосуванням дистанційних технологій у 1-му семестрі 2020-2021 навчального року від 16.09.2020 р. з 21вересня 2020 р. по 31 жовтня 2020 р. лекційні та семінарські (практичні) заняття з навчальної дисципліни «Фінанси» проводяться в дистанційному режимі із застосуванням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	Розпорядження від 16.09.2020 р. № 141-р	

© Шушкова Ю.В., 2020 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2020 рік

РОЗДІЛИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1.	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	**4**
1.1	Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі	**4**
1.2	Компетентності та результати навчання за дисципліною	**5**
РОЗДІЛ 2.	ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	**6**
РОЗДІЛ 3.	ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	**7**
РОЗДІЛ 4.	ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	**8**
РОЗДІЛ 5.	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	**12**
РОЗДІЛ 6.	ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ	**15**
РОЗДІЛ 7.	КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ	**16**
7.1	Календарно-тематичний план лекційних занять	**16**
7.2	Календарно-тематичний план семінарських (практичних) занять	**17**
7.3	Графік консультацій	**17**
РОЗДІЛ 8.	ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	**18**
РОЗДІЛ 9.	МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	**21**
9.1	Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів	**22**
9.2	Критерії оцінювання знань та компетентностей студентів	**23**
9.3	Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю	**25**
РОЗДІЛ 10.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	**25**
РОЗДІЛ 11.	МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ	**26**
РОЗДІЛ 12.	РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	**30**

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Фінанси» є фінансові відносин, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу на макро - і мікрорівнях.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань студентів з функціонування фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів про фінансову систему держави, порядок формування і використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої її складової.

Основні завдання

Завдання вивчення дисципліни «Фінанси» полягають у:

– вивченні історичних процесів зародження, становлення та розвитку фінансових відносин в Україні та окремих зарубіжних держав;

– засвоєнні суті та механізму функціонування фінансів, їх функцій;

– розкритті теоретичних основ державних, корпоративних і міжнародних фінансів;

– засвоєнні засад функціонування фінансової системи держави;

– формуванні у студентів теоретичної і методологічної бази, необхідної для наступного оволодіння практикою використання фінансових інструментів;

– розумінні закономірностей у сфері фінансових відносин держави, господарюючих суб'єктів та населення, розкриття можливостей використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	*Наступні дисципліни*
Основи економічної науки	Бюджетна система
Макроекономіка	Податкова система
Мікроекономіка	Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва
Теорія та історія фінансової системи	Міжнародні фінанси
Вступ до фаху	

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність досліджувати тенденції розвитку фінансової системи за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати ефективність фінансової політики.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи.
Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	Знати і розуміти теоретичні основи побудови фінансової системи України та окремих зарубіжних країн
Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	Вміти оцінювати фінансову політику, що проводиться в Україні
Володіння базовими знаннями законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів.
Навички застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення для отримання та обробки даних у фінансовій сфері	Вміти аналізувати тенденції розвитку фінансової системи України, її окремих ланок, визначати вплив і взаємозв'язок фінансової сфери та соціально-економічних процесів у національній економіці.
Спроможність виконувати контрольні функції у фінансовій сфері	Володіти методами оцінки стану, проблем та перспектив розвитку фінансової системи України

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th colspan="8">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td colspan="4">Шифр та найменування галузі знань:
07 “Управління та адміністрування”</td><td colspan="4">Цикл дисциплін за навчальним планом:
Нормативна навчальна дисципліна</td></tr>
<tr><td colspan="4">Спеціальність:
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</td><td colspan="4">Освітній ступінь:
бакалавр</td></tr>
<tr><td colspan="4">Освітня програма:
«Фінанси, митна та податкова справа»</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="4">Курс: 2
Семестр: 3</td><td colspan="4">Методи навчання:
лекції, семінарські заняття, практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ, робота в бібліотеці, тощо.</td></tr>
<tr><td colspan="8"></td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ECTS</td><td>Кількість годин</td><td>Кількість аудитор-них годин</td><td>Лек ції</td><td>Семінари, практичні</td><td>Заліки по модулях (контрольні роботи)</td><td>Самостій на робота студента (СРС)</td><td>Індивід. робота студента (ІР)</td></tr>
<tr><td>4</td><td>120</td><td>64</td><td>32</td><td>32</td><td>1</td><td>56</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Кількість тижневих годин</td><td colspan="2">Кількість змістових модулів (тем)</td><td colspan="2">Кількість заліків по модулях/контроль-них робіт</td><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td colspan="2">4</td><td colspan="2">17</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">екзамен</td></tr>
</table>

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів
Тема 2.	Генезис і еволюція фінансів
Тема 3.	Становлення та розвиток фінансової науки
Тема 4.	Фінансова політика і фінансове право
Тема 5.	Фінансовий механізм
Тема 6.	Фінансова система та характеристика її сфер і ланок
Тема 7.	Податки та податкова система
Тема 8.	Бюджет та бюджетна система
Тема 9.	Бюджетна політика
Тема 10.	Державний кредит
Тема 11.	Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання
Тема 12.	Державні цільові фонди та соціальна політика
Тема 13.	Фінанси суб’єктів господарювання
Тема 14.	Фінанси домашніх господарств
Тема 15.	Страхування. Страховий ринок
Тема 16.	Фінансовий ринок
Тема 17.	Міжнародні фінанси

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Об'єкт, предмет і завдання вивчення навчальної дисципліни "Фінанси". Структура навчальної дисципліни, зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки. Предмет і метод фінансової науки. Фінансова наука в Україні. Сучасна світова наукова фінансова думка. Сутність фінансів. Функції фінансів. Взаємозв'язок та взаємодія фінансів з іншими економічними категоріями розподільчого характеру.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів

Історичний характер фінансів, їх генезис. Об'єктивні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна категорія. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Необхідність фінансів в умовах товарного господарства.

Зародження фінансових відносин у Стародавньому світі. Розвиток фінансових відносин за часи докапіталістичних формацій. Фінанси за часи розвитку капіталізму (з початку XIX століття до сучасного періоду).

Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки

Становлення фінансової науки. Розвиток фінансової науки у XV-XIX сторіччях. Фінансова наука кінця XIX – початку XX ст. Сучасний період розвитку фінансової науки.

Тема 4. Фінансова політика і фінансове право

Сутність та завдання фінансової політики. Суб'єкти фінансової політики. Складові фінансової політики: монетарна і фіскальна політика, фінансова політика у сферах фондового та страхового ринку, у сфері міжбюджетних фінансів, боргова політика. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Напрями реалізації фінансової політики: регламентування фінансових відносин у суспільстві та здійснення поточної фінансової діяльності. Типи фінансової політики: жорстка, помірна регламентація і політика мінімальних обмежень, політика стабілізації, економічного зростання і стимулювання ділової активності. Дискреційна і недискреційна фінансова політика. Етапи процесу формування і реалізації фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі. Фінансове право.

Тема 5. Фінансовий механізм

Суть фінансового механізму і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули, санкції. Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.

Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління. Функціональні ланки процесу управління фінансами. Стратегічне й оперативне управління.

Тема 6. Фінансова система та характеристика її сфер і ланок

Суть і поняття фінансової системи країни. Структура фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи.

Сфери та ланки фінансових відносин. Державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, міжнародні фінанси. Фінансовий ринок як забезпечуюча ланка фінансової системи. Організаційна структура фінансової системи. Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку економіки.

Сучасні проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи її вдосконалення.

Тема 7. Податки та податкова система

Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прямі і непрямі податки. Особливості окремих видів податків.

Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України. Податкова політика. Сучасні податкові системи зарубіжних країн.

Тема 8. Бюджет та бюджетна система

Економічна природа і суть бюджету. Бюджет як економічна та юридична категорія. Державний бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки. Місце і роль бюджету у фінансовій системі України. Державний бюджет як центральна ланка фінансової системи. Функції бюджету, їх характеристика.

Основи бюджетного устрою: встановлення принципів побудови бюджетної системи; виділення окремих видів бюджетів; розподіл доходів і видатків між окремими ланками бюджетної системи; встановлення характеру взаємовідносин між бюджетами. Поняття бюджетної системи. Структура бюджетної системи України, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.

Склад та структура доходів та видатків Державного бюджету України.

Бюджетний дефіцит. Поняття, причини виникнення. Проблеми скорочення й можливі джерела покриття бюджетного дефіциту.

Тема 9. Бюджетна політика

Сутність, особливості та значення бюджетної політики України. Бюджетна стратегія і бюджетна тактика держави в ринкових умовах господарювання. Основні завдання та напрями бюджетної політики України. Оцінка ефективності бюджетної політики.

Тема 10. Державний кредит

Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави. Відмінність державного кредиту від банківського. Види та форми державного кредиту.

Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Причини і наслідки зростання державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Обслуговування державного боргу. Методи управління державним боргом. Напрями удосконалення управління й обслуговування державного зовнішнього боргу України.

Тема 11. Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

Суть місцевих фінансів, причини їх появи. Місцеві фінанси як система. Взаємозв'язок місцевих і державних фінансів. Функції місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.

Місцеві бюджети – провідна ланка місцевих фінансів. Доходи та видатки місцевих бюджетів. Бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання.

Тема 12. Державні цільові фонди та соціальна політика

Сутність, функції та класифікація державних цільових фондів. Державні цільові фонди соціального спрямування та особливості соціальної політики України. Джерела формування та шляхи використання державних цільових фондів соціального спрямування.

Інші централізовані і децентралізовані фонди цільового призначення. Порядок створення і використання фондів. Роль фондів в фінансовому забезпеченні економічних і соціальних програм. Деякі питання удосконалення системи позабюджетних фондів.

Тема 13. Фінанси суб'єктів господарювання

Сутність фінансів суб'єктів господарювання та їх роль у складі фінансової системи. Функції та основні принципи організації фінансів суб'єктів господарювання. Фінансові результати діяльності підприємства. Фінансова діяльність як система фінансового забезпечення функціонування підприємства. Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності.

Тема 14. Фінанси домашніх господарств

Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин. Місце та роль фінансів домогосподарств у фінансовій системі держави. Бюджет домогосподарства, його структура. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства. Доходи населення та їх структура. Витрати. Рівень життя та його показники. Шляхи розміщення вільних коштів. Методи оцінки ефективності та надійності розміщення грошових коштів.

Тема 15. Страхування. Страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.

Види страхування. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми. Особисте страхування його суть і значення в забезпеченні

соціального захисту громадян. Види особистого обов'язкового і добровільного страхування. Страхування кредитних і фінансових ризиків, його необхідність, значення та види. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків. Страхування відповідальності.

Поняття страхового ринку. Учасники страхового ринку. Формування і розвиток страхового ринку в Україні. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.

Тема 16. Фінансовий ринок

Поняття про фінансовий ринок, його значення. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів. Складові фінансового ринку. Ринок цінних паперів. Фінансові посередники та їх функції на фінансовому ринку.

Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

Тема 17. Міжнародні фінанси

Економічна природа і призначення міжнародних фінансів. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин, його склад. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс. Види і форми валютних курсів. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність. Конвертованість валюти та механізм її забезпечення.

Міжнародні валютно-фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку. Універсальні та регіональні банківські інститути та співпраця України з ними.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5.1. Основна література

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21
3. Господарський кодекс України станом на 27 лютого 2009 р. // Звід кодексів України : Т. 1 / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [ел. ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
5. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 01.02.2020 № 2597-VIII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2597-19
7. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15.
8. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17
9. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0.
10. Закон України „Про акціонерні товариства” від 17.09.2008 р. № 514-VI.
11. Закон України „Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19
12. Закон України „Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р., № 2121-III. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14
13. Закон України „Про господарські товариства” від 19.09.1991 р., № 1576-XII. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12
14. Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.1996 № 448/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр.
15. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” 959-XII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12
16. Закон України „Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. №679-XIV. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14

17. Закон України „Про обіг векселів в Україні” від 05.04.2001 р., № 2374-III. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14

18. Закон України „Про режим іноземного інвестування” від 19.03.1996 № 93/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр

19. Закон України „Про страхування” від 07.03.1996 № 85/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр

20. Закон України „Про фінансовий лізинг” від 16.12.1997 р., № 723/97-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр

21. Закон України „Про цінні папери і фондовий ринок” № 3480-IV. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15.

22. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» № 294-IX. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/294-20.

23. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки: проект постанови Верховної Ради України 6591 від 15.06.2017 // – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047

24. Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236 “Про Державну фіскальну службу України“.

25. Указ Президента України Про Положення про Державну казначейську службу України від 13.04.2011 № 215-2015п. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U460_11.html

5.2. Додаткова література

1. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.

2. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.

3. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.

4. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система: навч. посібник / [Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова] за ред. І.М. Мазур. – Дніпро: Пороги, 2017. – 444с.

5. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку: монографія/ Т.О. Кізима; [вст. слово С.І. Юрія]. – К.: Знання, 2010. – 431 с.

6. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 447 с.

7. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.

8. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.

9. Сучасний бізнес-менеджмент: термінологічний словник-довідник / У.В. Іванюк, М.В. Оліховська, Є.І. Парфенюк, Ю.В. Шушкова. — Львів : Видавництво ТзОВ «Ліга-Прес», 2017. — 188 с.

10. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.

11. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.

12. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.

13. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

14. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.

15. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

16. Шушкова Ю.В. Фінансова системи України: особливості функціонування, сучасний стан та перспективи розбудови : монографія / Юлія Шушкова. – Львів : Ліга-Прес, 2014. – 174 с.

5.3. Періодичні видання

1. Актуальні проблеми економіки.
2. Баланс-Бюджет.
3. Економіка України.
4. Економіка, фінанси, право.
5. Економіст.
6. Казна України.
7. Регіональна економіка.
8. Світ фінансів.
9. Сталий розвиток економіки.
10. Фінанси України.

5.4. Internet сайти

1. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.president.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/

7. Офіційний сайт НБУ. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://bank.gov.ua/

8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.

9. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми, змістового модуля	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин	
		Всього	у тому числі		Лекції	Семінари / практичні
			СРС (ІНДЗ)	Аудиторні		
1.	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	6	2	4	2	2
2.	Генезис і еволюція фінансів	4	2	4	2	2
3.	Становлення та розвиток фінансової науки	5	3			
4.	Фінансова політика і фінансове право	7	3	4	2	2
5.	Фінансовий механізм	7	3	4	2	2
6.	Фінансова система та характеристика її сфер і ланок	7	3	4	2	2
7.	Податки та податкова система	8	4	4	2	2
8.	Бюджет та бюджетна система	8	4	4	2	2
9.	Бюджетна політика	7	3	4	2	2
10.	Державний кредит	7	3	4	2	2
11.	Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	7	3	4	2	2
12.	Державні цільові фонди та соціальна політика	7	3	4	2	2
13.	Фінанси суб'єктів господарювання	6	2	4	2	2
14.	Фінанси домашніх господарств	6	2	4	2	2
15.	Страхування. Страховий ринок	6	2	4	2	2
16.	Фінансовий ринок	6	2	4	2	2
17.	Міжнародні фінанси	6	2	4	2	2
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)		10	10			
Разом годин		120	56	64	32	32

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7. 1. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема та короткий зміст заняття	Кіл-ть годин
1. .	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	2
2.	Генезис і еволюція фінансів	2
3.	Становлення та розвиток фінансової науки	
4.	Фінансова політика і фінансове право	2
5.	Фінансовий механізм	2
6.	Фінансова система та характеристика її сфер і ланок	2
7.	Податки та податкова система	2
8.	Бюджет та бюджетна система	2
9.	Бюджетна політика	2
10.	Державний кредит	2
11.	Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	2
12.	Державні цільові фонди та соціальна політика	2
13.	Фінанси суб’єктів господарювання	2
14.	Фінанси домашніх господарств	2
15.	Страхування. Страховий ринок	2
16.	Фінансовий ринок	2
17.	Міжнародні фінанси	2
Разом годин		**32**

7.2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

№ з-тя	Тема	К-ть г-н
1.	Семінарське заняття з теми 1	2
2.	Семінарське заняття з тем 2–3	2
3.	Семінарське заняття з теми 4	2
4.	Семінарське заняття з теми 5	2
5.	Семінарське заняття з теми 6	2
6.	Семінарське заняття з теми 7	2
7.	Семінарське заняття з теми 8	2
8.	Семінарське заняття з теми 9	2
9.	Семінарське заняття з теми 10	2
10.	Семінарське заняття з теми 11	2
11.	Семінарське заняття з теми 12	2
12.	Семінарське заняття з теми 13	2
13.	Семінарське заняття з теми 14	2
14.	Семінарське заняття з теми 15	2
15.	Семінарське заняття з теми 16	2
16.	Семінарське заняття з теми 17	2
Разом семінарських занять		**32**

7.3. ГРАФІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

№ п/п	Назва розділу, зміст консультації	К-сть годин
1.	Консультація по організації та виконанню самостійної роботи студентів, по підготовці до семінарських занять, опрацювання рекомендованої літератури	2
2.	Консультація щодо виконання студентами ІНДЗ	3
3.	Передекзаменаційна консультація	2
Разом годин		**7**

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів.
2. Необхідність та сутність фінансів.
3. Функції та роль фінансів.
4. Взаємозв’язок фінансів з іншими елементами економічної системи.
5. Історичний аспект становлення і розвитку фінансової науки.
6. Предмет і метод фінансової науки.
7. Розвиток фінансової науки в Україні.
8. Сучасна світова наукова фінансова думка.
9. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин.
10. Склад та структура фінансових ресурсів.
11. Джерела формування фінансових ресурсів.
12. Поняття «фінансова система». Теоретичні основи побудови фінансової системи.
13. Структура фінансової системи.
14. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи.
15. Правові та організаційні основи фінансової системи.
16. Сутність, складові і типи фінансової політики.
17. Завдання і принципи фінансової політики.
18. Форми і методи реалізації фінансової політики.
19. Організаційне забезпечення фінансової політики.
20. Правове забезпечення фінансової політики.
21. Фінансова політика України на сучасному етапі.
22. Призначення і роль фінансового механізму.
23. Склад і структура фінансового механізму.
24. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.
25. Система фінансових планів, їх характеристика. Зведений фінансовий баланс держави. Основні зміни у фінансовому плануванні при переході до ринку.
26. Управління фінансами. Об’єкти і суб’єкти управління.
27. Функції вищих законодавчих і виконавчих органів державної влади та управління щодо загального управління фінансами.
28. Фінансові показники як складова фінансового механізму.
29. Сутність фінансів підприємств, принципи їх організації та зміст.
30. Функції фінансів підприємств і їх характеристика.
31. Фінансові ресурси підприємств, їх склад і характеристика.
32. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах.
33. Доходи та видатки підприємства.
34. Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин.
35. Теоретичні основи фінансів домогосподарств.
36. Бюджет домогосподарства, його структура. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства.

37. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники.
38. Соціальний захист населення.
39. Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави.
40. Види податків.
41. Загальнодержавні податки., їх характеристика.
42. Місцеві податки і збори. Інші платежі до бюджету.
43. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування.
44. Податкова політика. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики.
45. Державна фіскальна служба України, склад служби та основні функції.
46. Економічна природа і суть бюджету. Бюджет як економічна категорія.
47. Функції бюджету, їхня характеристика.
48. Бюджетна політика України, її особливості та значення.
49. Бюджетне законодавство України.
50. Бюджетний устрій і бюджетна система.
51. Структура бюджетної системи України.
52. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.
53. Формування доходів державного бюджету, їх склад і структура.
54. Видатки державного бюджету. Основні напрямки використання бюджетних коштів.
55. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, наслідки.
56. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
57. Суть місцевих фінансів. Місцеві фінанси як система.
58. Функції місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.
59. Місцеві бюджети, їх доходи.
60. Видаткова частина місцевих бюджетів.
61. Склад державних цільових фондів, їх економічна природа і призначення.
62. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів.
63. Пенсійний фонд України.
64. Фонд соціального страхування на випадок безробіття.
65. Фонд соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності.
66. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
67. Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту.
68. Форми внутрішнього державного кредиту.
69. Форми зовнішнього державного кредиту.
70. Державний борг, його структура.
71. Управління державним боргом. Економічні та соціальні наслідки державного боргу.

72. Економічна природа та сутність страхування.
73. Види страхування.
74. Класифікація страхування за об’єктами та ознакою ризику. Принципи обов’язкового і добровільного страхування.
75. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми.
76. Особисте страхування його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особистого обов’язкового і добровільного страхування.
77. Страхування відповідальності.
78. Страховий ринок. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
79. Фінансові посередники: склад та їх основні функції.
80. Банківська система: принципи побудови та механізм функціонування.
81. Небанківські кредитно-фінансові інститути.
82. Функції центрального банку.
83. Поняття, види та призначення комерційних банків.
84. Загальна характеристика банківських операцій.
85. Небанківські фінансово-кредитні установи: види, функції, роль.
86. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.
87. Класифікація фінансових ринків.
88. Характеристика ринку цінних паперів.
89. Види цінних паперів.
90. Правове регулювання фінансового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.
91. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.
92. Економічна природа і призначення міжнародних фінансів.
93. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція.
94. Валютний курс. Види і форми валютних курсів.
95. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність.
96. Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку.
97. Міжнародний фінансовий ринок.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 1.2) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські заняття, а також виконання ІНДЗ та самостійної роботи.

Основним нормативним документом, що визначає оцінювання сформованих компетентностей у студентів є Положення «Про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013 р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015 р. № О-96. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою). Відповідно до Положення контрольні заходи включають:

- поточний контроль знань та компетентностей студентів включає оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття), оцінку роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу, здійснюється впродовж семестру і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 50 балів);
- підсумковий контроль знань та компетентностей студентів у вигляді семестрового екзамену (максимальна кількість балів – 50), який проводиться відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.

Оцінювання рівня знань та компетентностей студентів на семінарських заняттях, оцінка роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу проводиться за п'ятибальною системою (від 1 до 5 балів).

Результат поточного контролю (РПК) знань та компетентностей студентів за семестр визначається як підсумок з поточних балів отриманих студентом по об’єктах контролю (семінарських заняттях, СРС та ІНДЗ) за 5-бальною шкалою, відображених у журналі обліку відвідування та успішності студентів.

Студент допускається до семестрового екзамену, якщо він виконав всі види аудиторних робіт, передбачених робочою програмою дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Фінанси» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв’язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, індивідуальну роботу). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров’я).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в онлайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9.1. ТАБЛИЦЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль										**Екзамен**	**РАЗОМ бали**
Теми № 1-3	Теми № 4-5	Теми № 6-7	Теми № 8-9	Теми № 10-11	Теми № 12-13	Теми № 14-15	Теми № 16-17	Самостійна робота, бали	ІНДЗ		
5	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**		
Разом бали поточного контролю - 50										**50**	**100**

9.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Види робіт. **Критерії оцінювання знань студентів**	**Кількість балів**
1	2
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях	**Від 1-5**
• розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання; • повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та понять; • правильне розкриття змісту категорій та понять, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії; • здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки і узагальнення; • уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення; • демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання; • використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сферах країни та за її межами; • знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань	**5 балів**
• порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він потрібний для вичерпного розкриття питання); • при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час використання цифрового матеріалу, посилання на конкретні історичні періоди та факти, неточності у формулюванні термінів і категорій, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді	**4 бали**
• порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття двох з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • одночасно мають місце обидва типи недоліків, які окремо характеризують критерії найвищої оцінки; • відповідь малообгрунтована, неповна; • студент не знайомий з законодавчими та нормативними матеріалами, що стосуються відповідної теми; студент лише з допомогою викладача може зрозуміти та виправити свої помилки	**3 бали**
• порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття трьох чи більше пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • одночасно мають місце два чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерії оцінки „2 бали"; • у відповіді відсутні належні докази і аргументи, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні; • характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді; допущені грубі помилки і студент не може їх виправити	**1-2 бали**
• студент не готовий до заняття.	**0 балів**

2. Самостійна робота студентів (СРС)	5 балів
• розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; • опрацювання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань; • повний перелік необхідних для розкриття змісту питань категорій та законів; • використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами; • використання матеріалів періодичної преси; • посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань семінарського заняття; • проведений опис об'єктів; • використані матеріали з практики роботи фінансових органів; • акуратні і змістовні записи в зошиті	**5**
• порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття двох пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання)	**4**
• порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття трьох і більше з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • робота студента малообгрунтована, неповна; • студент не опрацював законодавчі матеріали, матеріали періодичної преси; студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті;	**3**
• робота студента малообгрунтована, неповна; • використані матеріали лише підручника; студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті;	**1 – 2**
• самостійна робота не виконана	**0**
3. Індивідуальна науково-дослідна робота	**5 балів**
• глибоке розкриття проблем, відображення власної позиції, опрацювання додаткових джерел літератури, використання практичних матеріалів, виступ перед групою	**5**
• глибоке розкриття проблем, відображення власної позиції, опрацювання додаткових джерел літератури, використання практичних матеріалів	**3 - 4**
• робота суто компілятивного рівня	**1 - 2**
• індивідуальна науково-дослідна робота не виконана	**0**
4. Екзамен	**до 50 балів**
Встановлено **3 рівні** складності завдань. **1. Перший рівень – завдання із вибором відповіді – тестові завдання.** Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.	
2. Другий рівень – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	
3. Третій рівень – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях треба зробити послідовні, логічні пояснення, необхідні посилання, вказати факти, з яких випливає те чи інше твердження. Якщо потрібно, то слід проілюструвати думки схемами, графіками, таблицями.	

9.3 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік		Залік
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	незараховано
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	незараховано (без права перездачі)

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни за цією шкалою відображається у відомості обліку успішності та іншої академічної документації.

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни „Фінанси” включає:

- державні стандарти освіти;
- навчальні та робочі навчальні плани;
- програму навчальної дисципліни;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- плани семінарських занять та методичні рекомендації з їх проведення;
- завдання та методичні матеріали до виконання самостійної роботи (СРС);
- завдання для проведення проміжного контролю (тестові завдання);
- законодавчі та інструктивно-методичні матеріали;
- опорний конспект лекцій.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. Студентам під час лекцій роздається друкований матеріал, виділяються головні висновки з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного обмірковування. Студенти здійснюють коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів**.**

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються; для представлення певних; досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо.

Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності:

- Законодавчі матеріали та коментарі до них
- Навчально-методичні матеріали з вивчення дисципліни „Фінанси"
- структурно-логічні схеми та інший ілюстративний матеріал
- Актуальні проблеми економіки
- Баланс-Бюджет
- Економіка України
- Економіка, фінанси, право
- Економіст
- Казна України
- Регіональна економіка
- Світ фінансів
- Сталий розвиток економіки
- Фінанси України

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	
Проблемні лекції	**<u>Проблемні питання:</u>** **1.** В чому полягає суть і значення фінансів як науки **2.** Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями **3.** Форми фінансового забезпечення відтворювального процесу: переваги і недоліки **4.** Дискусійні питання щодо функцій фінансів
Семінари-дискусії **Мозкові атаки**	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** • Загальне та специфічне у розвитку фінансової науки в Україні • Історичні аспекти виникнення фінансів

Кейс-метод Презентації	• Дискусійні питання щодо функцій фінансів **2. Презентація ІНДЗ**
Тема 4,5. Фінансова політика. Фінансовий механізм	
Проблемні лекції	**Проблемні питання:** **1.** Основні напрями фінансової політики, її завдання **2.** Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом **3.** Яка роль належить контролю як функції фінансів **4.** Шляхи підвищення дієвості фінансового контролю
Робота в малих групах на семінарських заняттях	• Характеристика складових елементів фінансового механізму • Характеристика органів управління фінансами в Україні
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** • Пріоритетні напрями фінансової політики України. • Стратегічні та тактичні завдання у фінансовій сфері • Використання фінансових важелів, їх вплив • Необхідність управління державними фінансами • Розвиток фінансового законодавства в Україні **2. Презентація ІНДЗ**
Тема 6. Фінансова система та характеристика її сфер і ланок	
Робота в малих групах на семінарських заняттях	• Характеристика сфер і ланок фінансової системи України • Характеристика позабюджетних фондів України
Семінари-дискусії	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** • Які державні видатки пов'язані із функціями держави • Роль цільових фондів у забезпеченні суспільних проблем • Пріоритетні напрями реформування фінансової системи України
Тема 7. Податки та податкова система	
Проблемні лекції	**Проблемні питання:** **1.** Пряме і непряме оподаткування: переваги і недоліки **2.** Роль податків у фіскальній політиці держави
Робота в малих групах на семінарських заняттях	- Характеристика загальнодержавний податків і зборів - Характеристика місцевих податків і зборів - Склад і структура податкових органів
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** - Пряме і непряме оподаткування: переваги і недоліки - Критерії успішного проведення податкової політики - Світовий досвід проведення податкових реформ та запозичення його Україною - Права та обов'язки працівників контролюючих органів в сфері оподаткування **2. Презентація ІНДЗ**
Тема 8. Бюджет і бюджетна система	
Проблемні лекції	**Проблемні питання:** 1. Роль бюджету в реалізації фінансової програми держави 2. Видатки бюджету на соціальний захист населення

	3. Проблеми скорочення бюджетного дефіциту
Робота в малих групах на семінарських заняттях	- Характеристика видів бюджетів України - Бюджетні права органів законодавчої і виконавчої влади - Класифікація доходів бюджету - Класифікація бюджетних видатків
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** - Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин - Значення принципів побудови бюджетної системи, їх зміст - Бюджетні права органів законодавчої та виконавчої влади, їх реалізація **2. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** - Роль державного бюджету у фінансовому забезпеченні економічного і соціального розвитку України - Проблеми скорочення бюджетного дефіциту - Можливі джерела покриття бюджетного дефіциту **3. Презентація ІНДЗ**
Тема 10. Державний кредит	
Проблемні лекції	**<u>Проблемні питання:</u>** - Роль державного кредиту у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту - Причини і наслідки зростання державного боргу
Семінари-дискусії	Вплив державного боргу на економічне становище в Україні.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	Аналіз зовнішнього боргу України на основі методики Всесвітнього банку.
Тема 11. Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	
Проблемні лекції	**<u>Проблемні питання:</u>** **1.** Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів **2.** Соціальна спрямованість видаткової частини місцевих бюджетів
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** - Соціальна спрямованість видаткової частини місцевих бюджетів (на прикладі місцевого бюджету) **2. Презентація ІНДЗ**
Тема 13. Фінанси суб'єктів господарювання	
Проблемні лекції	**<u>Проблемні питання:</u>** **1.** Призначення фінансів суб'єктів господарювання **2.** Економічна суть фінансів суб'єктів господарювання **3.** Джерела формування фінансових ресурсів підприємства
Робота в малих групах на семінарських заняттях	Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності Фінанси неприбуткових організацій та доброчинних фондів
Семінари-дискусії	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** - Фактори, що впливають прибуток (збиток) підприємства

Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	- Як саме галузева специфіка діяльності підприємства та його форма власності впливають на особливості організації фінансової роботи - Які види бюджетних асигнувань може отримувати державне підприємство - Які чинники впливають на формування фінансових результатів підприємства - На що спрямована діяльність фінансового менеджера
Тема 15. Страхування. Страховий ринок	
Проблемні лекції	**<u>Проблемні питання:</u>** **1.** Роль страхування в умовах ринкової економіки України **2.** Які елементи формують внутрішню та зовнішню структури національного страхового ринку **3.** Проблеми розвитку страхового ринку в Україні
Робота в малих групах на семінарських заняттях	**1.** Види майнового страхування **2.** Види особистого страхування **3.** Інші види страхування
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	**1. Проблемне повідомлення та дискусія під час презентації ІНДЗ:** - Комплексний опис властивостей, функцій, об'єктів страхування - Запозичення Україною досвіду проведення страхування та діяльності іноземних страхових компаній **2. Презентація ІНДЗ**
Тема 16. Фінансовий ринок	
Проблемні лекції	**<u>Проблемні питання:</u>** **1.** Роль фінансового ринку в мобілізації фінансових ресурсів **2.** Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні
Робота в малих групах на семінарських заняттях	- Характеристика цінних паперів
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** - Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні - Роль фінансового ринку у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів **2. Презентація ІНДЗ**
Тема 17. Міжнародні фінанси	
Проблемні лекції	**<u>Проблемні питання:</u>** **1.** Конвертованість валюти та механізм її забезпечення **2.** Особливості та проблеми функціонування валютного ринку в Україні
Робота в малих групах на семінарських заняттях	- Міжнародні та регіональні фінансово-кредитні інститути
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	**1. Проблемне повідомлення та дискусія з питань:** - Напрями удосконалення фінансового механізму ЗЕД - Напрями реалізації міжнародної фінансової політики - Тенденції розвитку фінансових ринків **2. Презентація ІНДЗ**

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет	Ресурси мережі факультету з навчальної дисципліни
1. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.president.gov.ua/. 2. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/. 3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua 4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/ 6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/ 7. Офіційний сайт НБУ. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://bank.gov.ua/ 8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/. 9. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.	▪ Програма навчальної дисципліни ▪ Робоча програма навчальної дисципліни ▪ Методичні рекомендації з вивчення тем ▪ Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення ▪ Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи (СРС) ▪ Методичні рекомендації та ІНДЗ ▪ Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни